

Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling Läsåret 2018/2019

Reviderad 3 september 2018 (Reviderad av Kurator Rakel Kvassman)

Innehållsförteckning

Inledning	3
Elevers rätt till stöd	3
Definitioner	4
Ansvarsfördelning	5
Rektor.....	5
Lärare och annan skolpersonal	5
Elever	5
Kartläggning	6
Nulägesanalys VT 2018.....	6
Vilka insatser är nödvändiga?	6
Främjande arbete	7
Förebyggande arbete	8
Åtgärdande arbete	9
Rutiner för utredning och dokumentation.....	9
Utredning.....	9
Rektor, lärare eller annan skolpersonal	9
Vårdnadshavare	9
Dokumentation	9
Sekretess	9
Utredning/Checklista vid kränkande behandling eller liknande	10

Inledning

Skolan har ett stort ansvar utifrån diskrimineringslag och skollag att se till att elevernas lärmiljö präglas av trygghet och studiero samt att den är fri från diskriminering och kränkande behandling. Skolverket skriver att likabehandlingsarbetet kan delas in i främjande, förebyggande samt åtgärdande arbete. Enligt skolverkets allmänna råd i arbete mot diskriminering och kränkande behandling står det att det främjande arbetet på skolan syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det förebyggande arbetet handlar, enligt Skolverket om att *avvärja risker för trakasserier och kränkningar*. Det åtgärdande arbetet skal innehålla rutiner för hur akuta situationer skal hanteras och lösas när en elev blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Vi vill att vår skola ska präglas av respekt för människors olikheter och att den är trygg för våra elever.

På Einar Hansengymnasiet utförs en rad åtgärder för att motarbeta diskriminering och kränkande behandling. Vi ser att vår styrka är att vi är en liten skola med mycket kontakt elever och lärare emellan. Vi ser kontakten med eleverna som något viktigt för att minimera riskerna för kränkande behandling. Skolans vision om likabehandlingsarbetet ska uppfyllas - "Alla har lika värde och rätt att uttrycka sin identitet samtidigt som vi behandlar varandra med respekt."

Följande plan omfattar dels arbetet med likabehandling och dels arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Planens syfte är att främja elevernas lika rättigheter men olika behov och att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder samt att motverka all annan kränkande behandling (enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen samt enligt 14 a kap. 8 § skollagen).

Denna plan omfattar samtliga elever och all personal på Einar Hansengymnasiet.

Elevers rätt till stöd

En elev som berättar att han/hon känner sig kränkt – ledsen, arg, sårad eller skadad – måste alltid tas på allvar. Individens egna upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling. Det är således den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är kränkande.

Eleven har rätt att få stöd när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd.

För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skolans personal har dock alltid ett vuxenansvar att skydda elever från att fara illa.

Definitioner

Denna likabehandlingsplan gäller:

- 1) **Diskriminering:** att någon missgynnas eller behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Detta oavsett anledning. Diskriminering kan uppträda i olika former på grund av kön, etnicitet, trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder men också på grund av andra kvaliteter såsom till exempel utseende och språk. Det är enbart personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra.
- 2) **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- 3) **Kränkningar:** kan utföras av ett eller flera barn/ungdom och riktas mot ett eller flera barn/ungdom. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan ta sig uttryck i form av exempelvis nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Det kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Det är ytterst den som utsätts för kränkningen som avgör om en handling är negativ eller inte. Det innebär t.ex. att något som du skämtar om kan någon annan uppfatta som kränkande. Även den som inte agerar när någon annan blir kränkt kan uppfattas som ”medskyldig”. Kränkningar kan vara: ^[1]_[SEP]
 - fysiska (till exempel slag och sparkar)^[1]_[SEP]
 - verbala (till exempel hot eller okvädesord)
 - psykosociala (till exempel utfrysning eller ryktesspridning)^[1]_[SEP]
 - text- och bildburna (till exempel sms, mms och sociala medier)^[1]_[SEP]
 - sexuella trakasserier (kränkningar som anspelar på sex)
- 4) **Särbehandling:** Särbehandling beskrivs här som när lika fall inte behandlas lika.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering och annan kränkande behandling enligt ovan angivna definitioner.
- huvudmannen har delegerat till rektor att årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever.
- om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.
- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar
- vidta åtgärder enligt utredningsmall vid anmald/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling.
- skyndsamt anmäla uppgift om kränkande behandling till huvudman

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans likabehandlingsplan.
- i varje given situation direkt markera och säga ifrån när någon beter eller uttalar sig på ett sätt som kan uppfattas som kränkande eller diskriminerande.
- förmedla aning eller misstanke om kränkande behandling till elevhälsoteamet.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks, anmäls eller upptäcks.
- dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.
- föregå med gott exempel och hålla ämnet levande och aktuellt genom kontinuerlig diskussion tillsammans med eleverna.

Elever

Alla elever bör påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan för någon personal på skolan. OBS! Elevens information behandlas konfidentiellt.

Kartläggning

En kartläggning i form av en enkät genomförs varje läsår med samtliga elever. Det förebyggande arbetet handlar, enligt Skolverket (2016) om att *avvärja risker för trakasserier och kränkningar*. Det innebär, bland annat, att systematiskt kartlägga elevernas känsla av trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Skolverket skriver vidare att genom att analysera resultaten kan riskerna i verksamheten synliggöras samt vilka insatser som är nödvändiga. Enkätsvaren kommer sedan att ligga till grund för utveckling av likabehandlingsarbetet på skolan. Nedan följer en kort sammanställning av enkäten som genomfördes VT 2018 och vilka insatser som är nödvändiga.

Nulägesanalys VT 2018

Enligt den enkät som genomfördes under VT 2018 framkommer det att en majoritet av eleverna på Einar Hansengymnasiet trivs på skolan och i sin klass. En majoritet av de som deltog i enkäten har inte upplevt diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling. Det framkommer i enkäten att några elever upplevt särbehandling på olika sätt. Det framkommer också i enkäten att vissa elever inte pratat med någon personal om de upplevt sig diskriminerade, trakasserade, sexuellt trakasserade samt kränkta. Samt att en del elever upplevt att de inte fick hjälp. En annan risk i verksamheten som framkommit (dock inte i enkäten) är att elever kan uppleva kränkningar när elever pratar med varandra på ett språk som alla inte förstår.

Vilka insatser är nödvändiga?

Utifrån enkätsvaren bör skolan fokusera mer på diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet och religion samt annan trosuppfattning. Under höstterminen efter höstlovet kommer alla åk 1 elever ha en temadag kring värdegrund/fördomar. Skolan kommer arbeta vidare med att minska elevernas upplevelse av särbehandling. Vi kommer på våra kollegiemöte att jobba med hur vi ska göra detta i undervisningen och på skolan. Vi behöver dessutom fokusera mer på att eleverna ska prata med personal/lärare om de upplevt diskriminering, trakasserier och kränkningar samt hur vi kan hjälpa dessa elever. Det framkommer i enkäten en slags missnöjdhet i kommunikation mellan personal och elev. Dessa åsikter är givetvis något skolan kommer att arbeta med och se över inför framtiden. I enkäten fick eleverna själva med fri text komma med förslag på hur skolan kan främja likabehandling. Eleverna föreslår aktiviteter mellan klasserna för att lära känna nya elever. Flera elever kommer med förslag på temadagar, årlig information och att bjuda in kunniga personer som kan förklara oklarheter som leder till kränkningar eller liknande. Att elever men även personal ska ta del av den informationen är något som framkommer som en önskan. Skolverket har beviljat skolan medel för ett projekt med hälsofrämjande insatser. Christina Åkerberg kommer bland annat att vara en del av det projektet. Från VT 2017 har hon arbetat dels med personal samt med elever för att relationsutveckla skolan, med temat Styrkor och utvecklingsmöjligheter. Hon har handlett lärare, mentorer samt skolans kurator i hur personalen kan arbeta systematiskt för att ge ökad

trygghet och gemenskap för eleverna. Detta arbete kommer att fortsätta under HT 2018. För att undvika risken att uppleva sig kränkt när elever pratar på ett språk inte alla förstår ska elever enbart prata svenska på skolan. Detta står även i skolans ordningsregler.

Främjande arbete

Enligt skolverkets allmänna råd i arbete mot diskriminering och kränkande behandling (2012) står det att det främjande arbetet på skolan syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det främjande arbetet omfattar diskrimineringsgrunderna och skal bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. På Einar Hansengymnasiet ser vi en stark koppling mellan personalnärvaro, en trygg miljö och god stämning. Därför utgår det främjande arbetet på daglig basis från en nära relation mellan elever och personal. Vi på Einar Hansen ser att vår styrka är att vi är en liten skola med mycket kontakt elever och lärare emellan. Vi ser kontakten med eleverna som något viktigt för att minimera riskerna för kränkande behandling. Nedan följer en beskrivning av det vi gör och det vi ålägger oss att göra:

- Skolverket har beviljat skolan medel för ett projekt med hälsofrämjande insatser. Christina Åkerberg kommer bland annat att vara en del av det projektet.
- Arbetslaget/Lärarna ska jobba vidare med målbilden för EHG. Där ledning, lärarnas arbete, undervisningen samt elevernas lärmiljö ska organiseras för att utvecklas på bästa sätt. Bland annat ska lärare samverka över ämnes och årskurser samt ska det ev. införas två kollegiemötestider i veckan.
- Vi har ett elevhälsoteam (EHT) bestående av rektor, kurator, skolsköterska, studie och yrkesvägledare samt specialpedagog. EHT träffas varje vecka för att diskutera och planera förebyggande åtgärder samt elevärenden. Ansvar: Rektor
- Varannan vecka har eleverna klassråd på schemat. Klassrådet har till syfte att ge elever tid till diskussion kring skolfrågor med (eller utan) guidning och styrning av elevernas mentorer. Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling kommer att bedrivs kontinuerligt på klassråden. Ansvar/Uppföljning: Mentor
- Skolans elevkår har kontinuerliga möten under läsåret med syfte att verka för att öka elevernas inflytande gällande upplevd trivsel och studiesituation. Ansvar/uppföljning: elevkårsordförande.
- Skolans systematiska arbetsmiljöarbete (SAM) utvecklas kontinuerligt med syfte att förebygga och åtgärda psykisk och fysisk ohälsa. På skolan finns en SAM-grupp som inkluderar rektor, skyddsombud och elevskyddsombud. SAM-gruppen gör riskanalyser, riskbedömningar, handlingsplaner och åtgärdsprogram för att uppmärksamma och stärka det psykiska- och fysiska välmåendet på skolan. Ansvar/Uppföljning: Rektor.

Förebyggande arbete

Skolverket (2014) skriver att syftet med det förebyggande arbetet är att *avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*. Grunden för det arbetet är att regelbundet genomföra kartläggningar där det framkommer vilka risker som finns i verksamheten. Det förebyggande insatserna ska vara baserade på verksamhetens styrkor och svagheter. Det förebyggande värdegrundsarbetet bedrivs för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. Det förebyggande arbete vi gör är följande:

- Varje år genomförs en likabehandlingsenkät. Resultatet från enkät sammanställs och presenteras för lärare och elever.
- Skolans kurator samt representant från lärargruppen informerar alla elever på skolan om diskrimineringslag och skollag samt likabehandlingsarbetet. Syftet är att få en större förståelse för de olika begrepp som ingår i ett gott likabehandlingsarbete.
- Under höstterminen efter höstlovet kommer alla åk 1 elever ha en temadag kring värdegrund/fördomar.
- Christina Åkerberg har sedan VT 2017 varit en del av skolans likabehandlingsarbete. Hon har föreläsningar för personal och elev. Christina fokuserar på hur vi kan relationsutveckla skolan. Dels vad lärarna kan göra men också vad eleverna själva kan bidra med för en bättre skolgång. Vid skolstart ”kick-startar” hon eleverna i ett inspirationspass.
- Kurator och mentorer kommer att arbeta med; Styrkor och utvecklingsmöjligheter, med varje klass i alla årskurser. Detta projekt syftar dels till att den enskilde eleven ska se sina egna styrkor och utvecklingsmöjligheter men också att se helas klassens gemensamma styrkor och utvecklingsmöjligheter.
- Vi har gemensamma temadagar och skolaktiviteter över programinriktningar och årskurser, t.ex. Halloween-tema i oktober, pepparkakshustävling i december, vårfest i maj samt fotbollsturnering under våren. Vandring, skidåkning och friluftsdag i årskurs 1. Syftet är att, utifrån elevernas önskan, lära känna elever i sin klass men också elever i andra klasser. Ansvar/Uppföljning: Rektor
- Varje höst arrangeras Einarmiddagen för hela skolan, både elever och all personal. Elevkåren bestämmer hur kvällen ska läggas upp. Målet med aktiviteten är att införliva de nya ettorna i skolans gemenskap och stärka samhörigheten mellan årskurserna och program samt mellan elever och personal. Ansvar/Uppföljning: elevkåren.
- Alla nya elever som börjar i årskurs ett har introduktionsdagar. Under första skolveckan är natureleverna på exkursioner heldag, samhällseleverna på studiebesök, eleverna jobbar gruppvis med studieteknik, styrkor och utmaningar, gymnasieintroduktion och team-building etc. Tvåorna tar med ettorna ut till de olika lunchställena. Ansvar/Uppföljning: Rektor

Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet skal, enligt skolverket, innehålla rutiner för hur akuta situationer skal hanteras och lösas när en elev blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Rutiner för utredning och dokumentation

Dessa rutiner gäller alla former av diskriminering och annan kränkande behandling. Om det kommer någon av skolans personal till känna att någon blir kränkt eller diskriminerad skall likabehandlingsplanens rutiner tillämpas. ^[L]_[SEP]

Tidpunkt: Omgående

Ansvar: All personal som får kännedom om trakasserier

Utredning

Utredningen ska syfta till att få reda på kränkningens karaktär och ska sedan ligga till grund för vilka åtgärder som ska vidtas. Utredningen ska allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den eller de som kan ha eller har utövat kränkningen och den som blivit utsatt. ^[L]_[SEP] Se utredningsmallen.

Rektor, lärare eller annan skolpersonal

Läraren eller annan skolpersonal som får kännedom om en kränkning ska först lyssna på eleven som tar kontakt. Om det är en annan elev än den som tagit första kontakten som är utsatt ska den utsatta eleven kontaktas. Skolans företrädare ska vara tydlig och visa att kränkningar är fel och oacceptabla på Einar Hansengymnasiet.

Vid allvarliga kränkningar ska rektor och EHT alltid kontaktas. EHT hjälper till med att göra ett åtgärdsprogram samt svarar för uppföljande samtal med de inblandade eleverna. Rektor ansvarar för en eventuell polisanmälan.

Om en elev upplever sig utsatt för trakasserier av personal på skolan ska rektor alltid ansvara för utredningen.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare kallas till möte i de fall rektor bedömer att detta behövs. Om åtgärdsprogram upprättas ska denna förmedlas till vårdnadshavare. ^[L]_[SEP] Vid grövre kränkningar görs så snart som möjligt en plan för hur kommunikationen mellan rektor, lärare, elever och vårdnadshavare ska se ut. EHT är behjälplig i detta arbete.

Dokumentation

Varje misstanke om kränkning, varje utredning om misstänkta kränkningar och varje åtgärd mot kränkningar ska dokumenteras. Även uppföljning av varje fall ska dokumenteras. ^[L]_[SEP] Rektor och personal ur likabehandlingsgruppen på skolan dokumenterar vad som gjorts och sagts enligt dokumentation nedan. Rektor ansvarar för att informera huvudman i kränkningens ärenden.

Sekretess

Sekretess enligt 7 kap. 9 § sekretesslagen (skolsekretessen) råder i skolans handläggning av ärenden om diskriminering och annan kränkande behandling.

Utredning/Checklista vid kränkande behandling eller liknande

Namn på utredare (kontaktlärare/kontaktpersonal):

Om den som kränker tillhör personalgruppen så ska rektor informeras snarast.
Rektor leder då utredningen och beslutar om åtgärder. Akut: Polis, sjukvård?

Datum, klockslag	aktivitet	Namn på personer som ingår i utredningsförfarandet samt ev. övrig upplysning
	Steg 1 Enstaka kränkning eller liknande	
	Beskrivning av händelse, se bilaga t.ex. tillbudsrapport eller minnesanteckning.	Bilaga nr:
	Samtal tillsammans med mentor eller annan berörd personal	
	Samtal med och stöd till den kränkte. Uppföljning planeras. Ev. beslut antecknas i bilaga.	
	Samtal med den som kränker eller de som kränker: var och en för sig. Samtalet ska leda till att den som kränker förstår allvaret och upphör med kränkningen omedelbart. Uppföljning planeras. Ev. beslut antecknas i bilaga.	
	Berörd personal informeras. Ange vilka som informerats i rutan till höger.	
	Vårdnadshavare till den som kränkts kontaktas av mentor snarast möjligt	
	Vårdnadshavare till den som kränker kontaktas av mentor snarast möjligt.	
	Uppföljning med den kränkte.	
	Uppföljning med den som kränker.	

	Kränkningen har ej upphört. Ärendet fortsätter med steg 2.	
	Ärendet avslutas eftersom kränkningen upphört.	
	Dokumentationen lämnad till rektor.	
	Steg 2 Fortsättning vid upprepad kränkning	
	Vid upprepad kränkning ska rektor informeras och få kopia på all dokumentation i ärendet.	
	Elevhälsoteamet kopplas in i arbetet.	
	Utredning ska ske enligt steg 1 ovan. Alla stödinsatser dokumenteras i åtgärdsprogram (läggs som bilaga). Läraren ansvarar för dokumentation men stöd kan ges av Elevhälsa o/e rektor.	
	Stöd till den kränkte erbjuds av personal.	
	Stöd till den som kränker ges av personal.	
	Kartläggning görs av de tillbud som förekommit: platser, tider, inblandade personer, typ av händelser etc. Analys görs.	
	Åtgärdsprogram utifrån kartläggningen för den kränkte upprättat.	
	Åtgärdsprogram utifrån kartläggningen för den/de som kränker upprättat.	
	Läraren följer upp ärendet dagligen t.ex. första veckan.	
	Läraren följer upp såsom fastställts i åtgärdsprogrammet t.ex. varje vecka.	
	Uppföljning av åtgärdsprogram för den kränkte/eller avslut av programmet.	
	Uppföljning av åtgärdsprogram för den kränkte/eller avslut av programmet.	
	Steg 3 Ytterligare åtgärder	

	Elevmöte ang. den kränkte om åtgärder ej hjälper. Beslut om ytterligare åtgärder kan fattas av rektor.	
	Elevmöte ang. den som kränker om åtgärder ej hjälper. Beslut om ytterligare åtgärder kan fattas av rektor.	
	Anmälan till socialtjänst, polis el dyl. om detta är adekvat.	